

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 21.4.2009
COM(2009) 161 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**За по-точно насочване на помощите за земеделски производители в райони с
неблагоприятни природни условия**

{SEC(2009) 449}
{SEC(2009) 450}
{SEC(2009) 451}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

За по-точно насочване на помощите за земеделски производители в райони с неблагоприятни природни условия

1. КОНТЕКСТ

Въведената през 1975 година схема за предоставяне на помощи на земеделски производители от райони в по-неблагоприятно положение е механизъм за подпомагане на продължаването на земеделските дейности, с чиято помощ се запазва селото в планинските райони, в райони в по-неблагоприятно положение, различни от планински райони (т. нар. „*междинни райони в по-неблагоприятно положение*“), както и в райони със специфични неблагоприятни природни условия.

Планинските райони обхващат около 16 % от земеделските площи в ЕС и са определени въз основа на ограничен брой физически показатели¹. Около 31 % от земеделската земя в ЕС се класифицира като междинни райони в по-неблагоприятно положение въз основа на редица критерии, чието разнообразие в рамките на ЕС бе посочено от Европейската сметна палата като възможен източник на неравностойно третиране². Само ограничен дял от земеделските стопанства в тези райони, представляващи 7 % от всички земеделски стопанства в ЕС, получават плащане като райони в по-неблагоприятно положение и средният размер на предоставяните суми варира значително за различните държави-членки — от 16 евро на хектар в Испания до 215 евро на хектар в Белгия.

Логиката на намесата при плащанията в полза на райони в по-неблагоприятно положение бе преразгледана през 2005 г. За да се повиши приносът на политиката за развитие на селските райони към стратегията на ЕС за устойчиво развитие бе решено целите на схемата ясно да се насочат към управлението на земята.

Отстраняването на социално-икономическите цели от основните цели на плащанията в полза на райони в по-неблагоприятно положение, сега наричани „плащания за неблагоприятни природни условия“, следва да се разглежда с оглед на наличността на по-точно насочени мерки в подкрепа на доходите на земеделските стопани и тяхната конкурентоспособност, както и на икономиката в селските райони в по-широк аспект. В среда, ориентирана към пазара, доходите на земеделските стопани се поддържат предимно посредством отделени от производството преки плащания и помощи за развитие на селските райони, повишаващи конкурентоспособността на земеделските стопанства. Икономическото и социално развитие на селските райони се поощрява предимно посредством мерките на политиката за сближаване и за развитие на селските

¹ Надморска височина, наклон, или комбинация от двата фактора. Районите на север от 62-ия паралел също се разглеждат като планински райони.

² Европейска сметна палата (2003), *Специален доклад № 4/2003* — ОВ С 151, 27.6.2003 г.

райони³, подкрепящи диверсификацията чрез неземеделски дейности, развитието на микропредприятията и на малките и средни предприятия, както и на туристическата дейност и предоставянето на основни услуги.

С член 50, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) № 1698/2005⁴ се дава ново определение на районите с неблагоприятни природни условия, различни от планински райони и от райони със специфични неблагоприятни природни условия, т.е. „райони, засегнати от значителни неблагоприятни природни условия, като ниска продуктивност на почвата или лоши климатични условия и където поддържането на екстензивна селскостопанска дейност е важно за управлението на земята“. През 2005 г. обаче Съветът не постигна съгласие относно възможна единна за цялата Общност система за класифициране на тези райони в съответствие с новото определение и с целите на политиката. Следователно бе решено да се запази предходната система за ограничен период от време, а от Комисията бе поискано да направи преглед на схемата за плащанията в полза на райони в по-неблагоприятно положение с цел да се представи предложение за бъдеща система за плащане и за определяне на районите, която да се прилага от 2010 г.

Въпреки процеса на интензивно сътрудничество с националните органи и със заинтересуваните страни и въпреки научните консултации, проведени от Комисията от 2005 г. насам, ограниченията, произтичащи от мащаба на сведенията за целия ЕС, не позволяват на Комисията да представи законодателно предложение, подкрепено от подробен анализ на евентуална нова система за определяне на границите. Подробна информация, необходима за оценка на резултата от въвеждането на новия подход за определяне на границите, е налична или може да бъде събрана единствено на национално равнище.

Следователно с настоящото съобщение на Комисията се отчита напредъкът на прегледа на схемата на плащанията в полза на райони в по-неблагоприятно положение и се цели по-активното включване на държавите-членки в анализа с оглед на изготвянето на предложение на солидна основа за система за определяне на границите на районите, която да е трайна и да съответства на целите на ЕС за плащания за неблагоприятни природни условия.

2. СТАРА МЯРКА СЪС СЪВРЕМЕННА ОБОСНОВКА

Съгласно оценката, направена от името на Комисията и завършена през 2006 г.⁵, схемата за плащанията в полза на райони в по-неблагоприятно положение се оказва ефективна за продължаване на ползването на земята в маргиналните райони на ЕС.

Независимо от факта, че се касае за сравнително стара мярка, основните цели на схемата за плащания за неблагоприятни природни условия, предвидена в

³ Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11.7.2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999 — ОВ L 230, 24.8.2006 г., стр. 1.

⁴ Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20.9.2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) — ОВ L 277, 21.10.2005 г., стр. 1.

⁵ IEER (2006), Оценка на мярката „район в по-неблагоприятно положение“ в 25-те държави-членки на Европейския съюз, http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/lfa/index_en.htm.

Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета, продължават да отговарят на нуждите на голяма част от селските райони на ЕС със земеделска дейност: продължаващото управление на земеделските земи в области, в които не се прилагат интензивни системи поради пречки от физическо естество, по принцип подкрепя запазването на ценния открит ландшафт, полустествените местообитания и биоразнообразието; схемата може да допринесе за борба с горските пожари и да способства за доброто управление на почвата и водите.

В общия замисъл на Общата селскостопанска политика (ОСП) плащанията за неблагоприятни природни условия играят особена роля сред инструментите на политиката, като в същото време са несъмнено взаимно свързани и с други схеми за предоставяне на помощ, основаващи се на земята.

Докато с въведената през 2003 г. схема за единно плащане (СЕП)⁶ се цели на първо място поддържане на доходите на земеделските стопани чрез директно подпомагане, целта на плащанията за неблагоприятни природни условия е да се предотврати изоставянето на обработваеми земи в райони, особено силно изложени на риск от маргинализация, чрез предоставяне на компенсации за специфичното природно условие, пораждащо този риск.

СЕП включва задължението земеделската земя да се поддържа в добро селскостопанско и екологично състояние за да се предотврати недостатъчно добро управление и изоставяне. Съобразяването с изискването за поддържане в добро селскостопанско и екологично състояние е потенциално по-скъпо за земеделските стопанства в районите в по-неблагоприятно положение, поради ниските добиви и ниските доходи от хектар. Все пак единното плащане на хектар е по принцип по-ниско в районите в по-неблагоприятно положение отколкото за обработваема земя извън районите в по-неблагоприятно положение, поради добивите в миналото. В тези райони, където постепенното изоставяне е по-вероятно в сравнение с другите райони и земеделието е от по-голямо значение от гледна точка на опазването на околната среда, плащанията за неблагоприятни природни условия представляват специфичен инструмент в подкрепа на продължаващото управление на земеделските земи.

Обхватът на плащанията за неблагоприятни природни условия е също така доста различен в сравнение с плащанията за агроекология, които покриват пропуснатите ползи и направените разходи във връзка със специфични задължения, свързани с опазването на околната среда, които надхвърлят задължителните базови показатели. Плащанията за неблагоприятни природни условия представляват само компенсация за неблагоприятни условия, като покриват допълнителните разходи и пропуснатите ползи, свързани със съответното неблагоприятно природно условие. Те следователно предоставят една основна форма на подкрепа, за поддържане в действие на някои целесъобразни форми на земеделие.

⁶ С Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 г., отменен и заменен с Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 г. за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани, за изменение на регламенти (ЕО) № 1290/2005, (ЕО) № 247/2006, (ЕО) № 378/2007 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1782/2003 — ОВ L 30, 31.1.2009 г., стр. 16.

Независимо от това структурно различие с мярката за агроекология, плащанията за неблагоприятни природни условия определено допринасят за постигане на цели, свързани с опазването на околната среда. Те попадат в ос 2 от политиката за развитие на селските райони и имат за цел да способстват, чрез продължаващото ползване на земеделската земя за поддържане на селските райони, както и за поддържане и насърчаване на устойчиви системи за земеделие.

Накрая трябва да се отбележи, че този преглед има ограничен обхват; той не включва задълбочена оценка на мястото на плащанията за неблагоприятни природни условия в рамките на осъвременена ОСП и на взаимовръзката им с другите плащания на земеделски стопани, основаващи се на земята; тези въпроси могат да бъдат разгледани при дискусията относно бъдещото развитие на ОСП.

3. СЛАБОСТИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО

Наред с гореизложените положителни страни в гореспоменатия доклад на Сметната палата през 2003 г. бяха посочени и редица значителни слабости при прилагането на мярката за районите в по-неблагоприятно положение, по-точно по отношение на определянето на границите на междинните райони в по-неблагоприятно положение, които хвърлят сянка върху ефективността и ефикасността на схемата.

Бяха вече разгледани няколко критични точки, посочени от Сметната палата. С Регламент (ЕО) № 1698/2005 се преразглеждат подходите за изчисляване на плащанията и за класифициране на междинните райони в по-неблагоприятно положение, те се свързват недвусмислено с неблагоприятните за земеделието природни условия, като така се намалява рискът от свръхкомпенсиране. С него бе въведено също така изискването бенефициерите на плащания за неблагоприятни природни условия да се съобразяват с изискванията за кръстосано спазване⁷, за да се предостави по-прост и по-последователен подход в сравнение с добрите земеделски практики, които са прилагани до този момент. В Общата рамка за мониторинг и оценка се предвижда засилен мониторинг и оценка на мярката, приложим по отношение на всички случаи на намеса във връзка с развитието на селските райони за програмен период 2007—2013 г., докато с Регламент (ЕО) № 1975/2006⁸ се въвеждат по-специфични правила по отношение на контрола и санкциите.

Проблемите, които остават за разглеждане в рамките на настоящия преглед, са липсата на прозрачност на системите, използвани от държавите-членки за класифициране на междинните райони в по-неблагоприятно положение, недостатъчно точното насочване на помощта към устойчиво управление на земята, а именно насочване към ситуации,

⁷ С Регламент (ЕО) № 1782/2003 се установи принципът, че земеделските стопани, които не спазват някои изисквания в областите на общественото здравеопазване, опазването на здравето на животните и на растенията, опазването на околната среда и изисквания във връзка с хуманното отношение към животните, подлежат на мярка за намаляване на прякото плащане или на изключване от прякото подпомагане. Тази система за кръстосано спазване, която се запазва и с Регламент (ЕО) № 73/2009, се прилага също така и по отношение на плащанията за развитие на селските райони, свързани със земята или с животните.

⁸ Регламент (ЕО) № 1975/2006 на Комисията от 7 декември 2006 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета по отношение на прилагането на процедури за контрол, както и кръстосано спазване по отношение на мерките за подпомагане на развитието на селските райони — ОВ L 368, 23.12.2006 г., стр. 74.

при които опасността от изоставяне на земя е най-голяма, както и необходимостта от постигане на общ подход за класифициране на районите.

4. ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА СИСТЕМАТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГРАНИЦИТЕ НА РАЙОНИТЕ В ПО-НЕБЛАГОПРИЯТНО ПОЛОЖЕНИЕ

4.1. Недостатъци на настоящата класификация на междинните райони в по-неблагоприятно положение

Настоящата класификация на междинните райони в по-неблагоприятно положение, основаваща се на трите вида показатели, изброени в член 19 от Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета⁹, повдига сериозни въпроси относно ефективното и добре насочено ползване на средствата, предоставени по схемата, поради две основни причини.

Тя се основава частично на социално-икономически критерии, които вече не отразяват основните цели на плащанията за неблагоприятни природни условия и са наследени от първоначалния подход на схемата, който вече не е актуален. Също така развитието на използваните демографски и икономически данни не бе взето предвид за актуализиране на определянето на границите.

Освен това тя се позовава на редица национални критерии, които често не подлежат на сравнение на европейско равнище. Това разнообразие значително намалява прозрачността и може да доведе до недостатъчно точно насочване на помощта в съответствие с целите на мярката.

През 2005 г. законодателят даде нова дефиниция на районите с неблагоприятни природни условия, различни от планински райони и от райони със специфични неблагоприятни природни условия, определяйки ги като райони, засегнати от значителни неблагоприятни природни условия, както бе споменато в раздел 1 по-горе. Въз основа на новото определение Съветът възнамеряваше да подготви няколко общи обективни критерии за определяне на район, за който може да бъде отпусната помощ, в съответствие със съображенията от Регламент (ЕО) № 1698/2005.

Обсъжданията, предшестващи приемането на регламента, показаха, че не е възможно да се постигне съгласие относно метод за класифициране на районите, който се основава на показатели, отразяващи лошото качество на почвата и неблагоприятните климатични условия (напр. средни добиви на зърнени култури, % на постоянните пасища, гъстота на животните). Наложил се да се сътрудничи тясно с държавите-членки в технически аспект, за да се определят обективни и научнообосновани критерии за определяне на границите.

На първо време отделите на Комисията възложиха на Съвместния изследователски център да селектира набор от общи критерии, свързани с почвено-климатичните условия, които биха позволили ново определяне на границите на междинните райони в

⁹ Слаба продуктивност на земята; икономически резултати в земеделието, чувствително по-ниски от средните; ниска населеност или намаляващо население, зависимо предимно от земеделски дейности (Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета от 17 май 1999 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) и за изменение и отмяна на някои регламенти — ОВ L 160, 26.6.1999 г., стр. 80).

по-неблагоприятно положение. За осъществяване на задачата бе създадена група от висококвалифицирани експерти в областта на оценката на почвата, климата и земята и работата им бе координирана от Съвместния изследователски център. Експертната група се спря на осем критерия за оценка на почвата и климата, показващи, при достигането на определен праг, наличието на сериозни пречки за развитието на европейското земеделие. Те са изброени в техническото приложение към настоящото съобщение, което включва също така някои технически данни във връзка с тяхното определяне и обосноваване.

Биофизическите критерии, определени от експертната група от учени при съвместната им работа, координирана от Съвместния изследователски център, могат да бъдат използвани в цяла Европа за определяне на земята, представляваща сериозна пречка за развитието на земеделското производство, при наличие на данни за почвата и климата, които са достатъчно прецизни от пространствена и семантична гледна точка.

Те могат да се прилагат за определяне на районите с неблагоприятни за земеделието природни условия относително просто: определен район се счита за район, засегнат от значителни неблагоприятни природни условия, ако голяма част от използваната земеделска земя в него (поне 66 %) отговаря на поне един от критериите, изброени в таблицата, по определената прагова стойност. Следователно биофизическите критерии не са кумулативни. Всеки показател позволява да се направи класификация, при условие, че характеристиките, свързани със съответния критерий, са наблюдавани и измерени по подходящ начин в района и имат съответната прагова стойност.

Праговете следва да се считат за минимално ниво на неблагоприятно природно условие, при което определен район се класифицира като район с пречки за развитието; държавите-членки ще имат възможност да повишават равнището на прага, ако това не води до дискриминация и ако е обосновано от националните условия.

4.2. Предварителна оценка на биофизическите критерии и ограничения, свързани с данните

Горепосочените биофизически критерии представляват многообещаващ подход за изграждането на обективна и прозрачна система за определяне на райони в съответствие с член 50, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕО) № 1698/2005. Те следователно се използват като основа за определянето на границите на районите, предвидено в три от четирите варианта за преглед на системата за подпомагане на райони в по-неблагоприятно положение, предоставена за обществено обсъждане на 22 май 2008 г. и описана в доклада за оценката на въздействието, придружаващ настоящото съобщение.

Те бяха широко обсъждани на повече от сто срещи, проведени от отделите на Комисията и от държавите-членки от ноември 2007 г. Проучванията, извършени до момента в сътрудничество с националните експерти, показват, че критериите са надеждни, добре научнообосновани и дават възможност за еднородно класифициране на земята на цялата територия на ЕС. Те предлагат проста и сравнима система за определяне на границите на районите в по-неблагоприятно положение, безусловно свързана с неблагоприятни за земеделието почвено-климатични условия, която може да бъде въведена от всички държави-членки в сравнително кратък срок, въпреки че това изисква определено усилие от страна на администрацията.

Оценката на общите критерии, направена досега, все пак не може да бъде считана за изчерпателна, поради липсата на подходящи данни на равнището на Общността. Наличните общоевропейски данни не са адаптирани за прилагане на критериите по отношение на отделни териториални единици и не са достатъчни за осъществяване на анализ на въздействието в такъв мащаб. Поради тази причина и за да се избегнат аномалии в получените резултати се предвижда активно участие на съответните органи на държавите-членки в бъдещата аналитична работа като необходима междинна крачка към изготвянето на законодателно предложение.

Изискващото се от държавите-членки сътрудничество има за цел, от една страна, да симулира прилагането на общите критерии въз основа на достатъчно подробни сведения за почвено-климатичните условия.

От друга страна симулацията следва да включва подходящи елементи, гарантиращи, че на районите, в които неблагоприятните природни условия са неутрализирани, не се предоставя статут на райони в по-неблагоприятно положение, както се посочва в следващия раздел.

5. НАСОЧВАНЕ НА ПОМОЩТА КЪМ СИСТЕМИ ЗА ЕКСТЕНЗИВНО ЗЕМЕДЕЛИЕ, КОИТО СА ОТ СЪЩЕСТВЕНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЗЕМЯТА

5.1. Изключване на районите, в които земеделието е преодоляло трудностите, произтичащи от неблагоприятни природни условия

Степента на интензивност на земеделските системи често отразява природните условия: районите, в които неблагоприятните природни условия не са неутрализирани чрез намеса на човека и технологически прогрес, се характеризират по принцип със земеделски практики с ниски разходи и ниски добиви поради неблагоприятните физически условия, с които трябва да се съобразяват земеделските стопани.

Благодарение на техническия прогрес и на намесата на човека, в немалко случаи земеделските стопани успяват успешно да преодолеят трудностите, свързани с неблагоприятните природни условия, и постигат рентабилност на земеделските стопанства в райони, в които първоначално природните условия са били доста неблагоприятни. В такива случаи присъщите на района природни характеристики не се променят, така че само въз основа на биофизическите критерии районът ще бъде определен като район със сериозни пречки за развитие на земеделието. Все пак неблагоприятните природни условия не оказват влияние върху продуктивността на земеделието и не е обосновано районът да се класифицира като район с неблагоприятни природни условия. Например много влажни зони бяха изкуствено отводнени и понастоящем са много плодородни; независимо от това изкуственото отводняване не променя присъщите характеристики на вида почва и тя продължава да бъде класифицирана като почва с лошо отводняване.

Следователно е необходимо за случаите, в които неблагоприятните природни условия могат да бъдат неутрализирани, да се прецизира определянето на границите на района чрез прилагането на биофизически критерии заедно с целесъобразни показатели, свързани с производството.

Най-често земеделските стопани успяват да преодолеят трудностите, свързани с неблагоприятни природни условия, произтичащи от лошо отводняване, текстура на

почвата, каменливост, дълбочина на вкореняване, химични свойства на почвите и баланс на почвената влага, посредством инвестиции, земеделски техники и правилен подбор на културите. Следователно при симулациите, извършвани въз основа на тези критерии, следва системно да се изключват:

- а) изкуствено отводнените райони, когато се прилага критерият за лошо отводняване;
- б) районите с висок дял на поливните площи, когато се прилага критерият за баланс на почвената влага;
- в) районите, в които проблемите, свързани с почвата (текстура на почвата, каменливост, дълбочина на вкореняване и химични свойства на почвите), са определено преодолени и съответните показатели, свързани с производството (среден добив на зърнени култури, гъстота на животните или стандартна брутна печалба на хектар) са съпоставими с националните средни величини (като се изключват, където се наложи, планинските райони).

Техническото приложение, което придружава настоящото съобщение, предоставя повече подробности относно изискваното по-прецизно определяне на границите на районите във връзка с различните видове неблагоприятни природни условия и свързаните с тях биофизически показатели.

5.2. Условия за предоставяне на помощ на равнището на земеделските стопанства

Свеждането на зоните, за които могат да се предоставят помощи, до районите, наистина засегнати от неблагоприятни природни условия, е задължително условие за правилно насочване на помощта към райони, застрашени от маргинализация и изоставяне на земя, и в които екстензивното земеделие е от значение за управлението на земята.

Освен че позволяват определянето на границите на района, прилаганите след определянето на границите подходящи правила за предоставяне на помощ в района, определен като необлагодетелстван, с цел помощта да се насочи към земеделските стопанства, които се съобразяват с целите на схемата, са и полезен инструмент за насочване на помощта към райони, за които рискът от изоставяне на земи е най-голям. В действителност в един и същи район могат да се прилагат едновременно различни земеделски практики, когато някои системи за земеделие са успели да неутрализират неблагоприятните природни условия чрез процеси на интензификация.

Условията за предоставяне на помощ на равнището на земеделските стопанства понастоящем вече се използват широко от държавите-членки, въпреки че според оценката много от тях не са от съществено значение за основните цели на мярката и отразяват голямо разнообразие от цели и административни изисквания. Тяхната съвместимост с целите на схемата и с международните ангажменти на ЕС може да се увеличи, като в същото време се остави достатъчна свобода на действие, за да се решават въпросите, свързани с местните особености, в съответствие с принципа на субсидиарност.

Използването и определянето на условия за предоставяне на помощ на равнището на земеделските стопанства се обсъжда във вариантите, предложени в провежданата

оценка на въздействието и описани в доклада, придружаващ настоящото съобщение. Този компонент на системата за плащане ще бъде разгледан по-задълбочено при подготовката на законодателното предложение, като също така се вземе предвид въздействието на новата система за определяне на границите, която се очаква да бъде изготвена въз основа на симулациите, направени от държавите-членки в отговор на настоящото съобщение.

6. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОПРОСТЯВАНЕ

Установяването на общ набор от критерии за определяне на районите ще доведе до опростяване на прилагането на схемата за плащания за неблагоприятни природни условия на равнището на ЕС. Наистина стотината показатели, които се използват понастоящем от държавите-членки при различни прагови стойности, ще бъдат заменени от 8 ясно определени критерии и обвързани с едни и същи минимални прагове на цялата територия на ЕС.

Прозрачността, произтичаща от това опростяване, ще доведе до по-висока ефективност при прилагането както по отношение на транспонирането, така и по отношение на съответствието с целите.

Един биофизически показател ще е достатъчен за класифициране на определен район като район с неблагоприятни природни условия, докато при сега действащата система в района трябва да се наблюдават и трите вида неблагоприятни природни условия, посочени в член 19 от Регламент (ЕО) № 1257/1999, за да бъде той съответно класифициран (виж бележка под линия 9).

Все пак е ясно, че прилагането на общи биофизически критерии изисква начални разходи, които ще бъдат различни за различните държави-членки в зависимост от количеството и качеството на наличните сведения за почвата и климата.

Понастоящем 13 държави-членки използват „индексни системи“ за определяне на междинните райони в по-неблагоприятно положение. Тези методологии се основават на няколко комбинирани показатели за изчисляване на индекс, използван за класифициране на районите в съответствие със специфични прагове или класове. В някои от случаите съществуват прилики между индексните системи, използвани в различните държави-членки. Все пак е трудно тези системи да бъдат сравнени помежду им, защото дори тогава, когато се основават на информация от един и същи вид, за изчисляване на индексите се използват различни методи на претегляне или на класифициране.

Степента на сложност на „индексните системи“ е променлива, но по принцип е по-висока от биофизическите показатели, разглеждани при настоящия преглед. Много от индексните методи включват биофизическите критерии, определени от експертите и изброени в техническото приложение, придружаващо настоящото съобщение. В някои случаи „индексните системи“ могат да бъдат смятани за по-комплексни и прецизни в сравнение с биофизическите критерии и поради това по-подходящи за откриване на неблагоприятните природни условия в определен район. Все пак установяването на обща индексна система, която да се използва съгласувано във всички държави-членки, ще изисква огромно усилие по отношение на изготвянето, събирането на данни, анализа и прилагането. Следователно създаването на общоевропейска индексна

система, която да позволява определянето с голяма сигурност на неблагоприятни природни условия в определен район, няма да бъде нито ефективно, нито реалистично.

В държавите-членки, където понастоящем определянето на райони в по-неблагоприятно положение се основава на показатели за ниска продуктивност на земята, процедурата за определяне на границите на районите, основаваща се на общи биофизически критерии, вероятно ще изисква усилие за събирането и хармонизирането на данни за почвата и за климата в съответния мащаб.

Предвид проблемите, свързани с мащаба на данните, държавите-членки биха могли да постигнат компромис между опростяване и ефективност на новите методи за определяне на границите при симулиране на прилагането на биофизическите критерии. Ако са значителни, те следва да бъдат разгледани при оценката на въздействието, предшестваща законодателното предложение на Комисията.

7. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Прегледът не оказва въздействие върху бюджета на ЕС и върху националните бюджети, тъй като финансовите средства по схемата за подпомагане на райони в по-неблагоприятно положение, състоящи се от средства, предоставени от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и от национално съфинансиране, се отпускат в рамките на всяка програма за развитие на селските райони, в границите на общия размер на сумите, предоставени на държавите-членки за подкрепа на развитието на селските райони през определен програмен период. Промяна в потребностите от финансиране в резултат на по-точно насочване на помощта ще прехвърли наличните ресурси към други мерки по програмата.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ГРАФИК

Схемата за подпомагане на земеделските стопани в райони с неблагоприятни природни условия трябва да бъде преразгледана с цел системата за определяне на границите на междинните райони в по-неблагоприятно положение и за плащане да бъде приведена в съответствие с целите за управление на земята от 2005 г., да бъде увеличена нейната прозрачност и обективност, като в същото време се отделя достатъчно внимание на националните и на регионалните особености, и да бъде насърчено по-точното насочване на помощта към ситуации, при които рискът от изоставяне на земя е най-голям.

Разработването на обща рамка за класифициране на райони с неблагоприятни природни условия, различни от планински райони и от райони със специфични неблагоприятни природни условия, въз основа на общи обективни критерии, ще повиши прозрачността, надеждността и съгласуваността на системата за определяне на границите на районите на цялата територия на ЕС.

Данните, с които разполага Комисията на общоевропейско равнище, не са достатъчни, за да се осъществи прецизна симулация на прилагането на евентуални общи критерии, определени по време на оценката на въздействието, които да подкрепят законодателно предложение, целящо повишаването на ефективността на схемата за плащания за неблагоприятни природни условия.

За да се улесни изпълнението на задачите, пред които е изправена Общността, и по-специално за да се осигури солидна основа за разработване на необходимото законодателно предложение, Комисията предлага държавите-членки да бъдат приканени да симулират на своите територии прилагането на биофизическите критерии, изброени в настоящото съобщение, и да изготвят карти на районите, които в резултат на симулациите ще бъдат селектирани като райони, подлежащи на подпомагане. С помощта на симулациите трябва да се очертаят районите, които ще бъдат определени в съответствие с биофизическите критерии, съответно прецизирани при необходимост, и в съответствие с насоките, съдържащи се в техническото приложение, придружаващо настоящото съобщение, с цел да се изключат районите, в които неблагоприятните природни условия са били преодолені.

Симулациите следва да се извършат на подходящото териториално равнище, например LAU 2 от номенклатурата на териториалните единици за статистически цели.

Те няма да бъдат разглеждани като ново определяне на границите на райони в по-неблагоприятно положение, но ще представляват ценно средство за оценка на приложимостта на вариантите от прегледа и евентуално в подкрепа на бъдещо законодателно предложение, предлагащо рамка за ново определяне на границите на райони в по-неблагоприятно положение в дългосрочен план.

Съветът, Европейският парламент, Европейският икономически и социален комитет и Комитетът на регионите се приканват да обсъдят основните точки на настоящото съобщение. Държавите-членки следва да бъдат приканени да осъществят горепосочените симулации и да изпратят изготвените в резултат на тях карти в службите на Комисията в срок от шест месеца след приемането на настоящото съобщение.